

Lekcja 4

**Temat: Powojenna wizja poety.
Julian Tuwim „Do krytyków” –
analiza i interpretacja wiersza.**

Julian Tuwim

Do krytyków

A w maju

Zwykłem jeździć, szanowni panowie,

Na przedniej platformie tramwaju!

Miasto na wskroś mnie przeszywa!

Co się tam dzieje w mej głowie:

Pędy, zapędy, ognie, ogniwa,

Wesoło w czubie i w piętach,

A najweselej na skrętach!

Na skrętach – kuliście

Zagarniam zachwytem ramienia,

A drzewa w porywie natchnienia

Szaleją wiosenną wonią,

Z radości pęka pąkowie,

Ulice na alarm dzwonią,

Maju, maju! – –

Tak to jadę na przedniej platformie tramwaju,

Wielce szanowni panowie!...

**Podmiot
liryczny**

**Sytuacja
liryczna**

**Rodzaj
liryki**

**Adresat
liryczny**

człowiek jadący tramwajem

Podmiot liryczny opisuje swoje doznania podczas jazdy tramwajem – rodzi w nim radość szybkość środka lokomocji, zapach wiosny, budząca się do życia przyroda.

liryka bezpośrednia (zaimek: mnie; czasowniki w 1. os. lp.:
zwykłem, zagarniam); liryka inwokacyjna (szanowni panowie)

krytycy (wskazówka w tytule, wyrażenie: szanowni panowie)

► Wskaż wśród wymienionych właściwości te, które można uznać za obowiązujące w ramach postulowanej w problematyce wiersza „Do krytyków” za obowiązujące według podmiotu lirycznego:

- ☐ witalizm
- ☐ Społeczno-ideologiczne zaangażowanie
- ☐ Perspektywa refleksyjno-kontemplacyjna
- ☐ Zwrot ku codzienności
- ☐ Pesymizm cywilizacyjny
- ☐ optymizm
- ☐ Skomplikowana, oryginalna, rozbudowana metaforyka
- ☐ Konwencja zabawy/ludyczność
- ☐ Włączenie języka potocznego do katalogu poetyckich rejestrów stylistycznych
- ☐ Symboliczna wizyjność
- ☐ Patos
- ☐ Miejskość/ urbanizm
- ☐ Konkretność obrazowania

**UZUPEŁNIJ TABELKĘ, PORÓWNAJ POGLĄDY
ROMANTYKÓW, MŁODOPOLAN I
SKAMANDRYTÓW NA KWESTIE SZTUKI I ARTYSTY**

TWÓRCY	SZTUKA	ARTYSTA
ROMANTYCY		
MŁODOPOLANIE		
SKAMANDRYCI		

MANIFEST

1. Odezwa władzy do narodu
2. Deklaracja publiczna jakiejś organizacji społecznej, partii politycznej, grupy literackiej, zawierająca program jej działania
3. To, co jest wyrazem czyichś uczuć lub poglądów
4. Publiczny protest lub skarga
5. Dokument zawierający wykaz ładunku na statku

Udowodnij, że tekst Tuwima jest manifestem:

UZUPEŁNIJ TABELKĘ ŚRODKAMI STYLISTYCZNYMI:

***APOSTROFA *METAFORA *WYKRZYKNIKIENIA
*INSTRUMENTACJA GŁOSKOWA *PERSONIKIKACJA**

	A drzewa w porywie natchnienia
	pędy, zapędy, ognie, ogniwa
	„na przedniej platformie tramwaju!”, „A najweselej na skrętach!”, „Maju, maju!”.
	"miasto na wskroś mnie przeszywa!, drzewa w porywie natchnienia szaleją wiosenną wonią, z radości pęka pąkowie, ulice na alarm dzwonią"
	„szanowni panowie”!

UZUPEŁNIJ NOTATKĘ

Treścią wiersza jest opowieść o [] przejeżdżce tramwajem. Podmiot liryczny zwraca się przy tym do konkretnego odbiorcy. Opowieści mają wysłuchać [] ludzie, do których należy ocena dorobku poetyckiego artysty. Tymczasem twórca zwraca się do nich ze swobodną wypowiedzią, pozbawioną głębokich treści, stanowiska ideologicznego, koncepcji dotyczących życia, sztuki, etyki. Chce przekazać [] z tak prostej czynności, jak jazda tramwajem w wiosenny dzień. Słowa, które pełnią w wierszu najważniejszą rolę, to: pęd, weselość, poryw, szaleństwo. Służą one wyrażeniu afirmacji [] entuzjazmu dla potężnej siły wiosny, młodości, biologii. Świat widziany oczami poety jest przepętniony zapachami, dźwiękami i kolorami, piękne jest wszystko dookoła: przyroda, miejskie ulice, ludzie. „Szanowni panowie krytycy”, do których zwraca się w tym wierszu [] reprezentują stanowisko, zgodnie z którym poezja powinna zajmować się sprawami ważnymi, [] Wiersz Tuwima jest zaprzeczeniem tej koncepcji sztuki, bo według poety tematem wiersza powinno być zwykłe, [] życie.